

Onderzoek 'Roken'

Publicatiedatum: 29-11-2012

Over dit onderzoek

Aan dit online onderzoek, gehouden van 23 t/m 29 november 2012, deden 2500 jongeren mee (onder wie 300 rokers en 700 middelbare scholieren). De uitslag is gecorrigeerd op leeftijd, geslacht en spreiding over het land. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Eva van Mossevelde: eva.van.mossevelde@eenvandaag.nl.

Over het 1V Jongerenpanel

Het 1V Jongerenpanel, onderdeel van EenVandaag, bestaat uit ruim 8000 jongeren van 12 t/m 24 jaar. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De resultaten zijn na weging representatief voor drie variabelen, namelijk leeftijd, geslacht en spreiding over het land.

1. Samenvatting

Beter sigaretten duurder dan leeftijd omhoog

Acht op de tien jongeren (80%) zijn voor het verhogen van de leeftijdsgrens voor het kopen van tabak naar 18 jaar. Wel denken ze dat het duurder maken van sigaretten de beste manier is om hen te ontmoedigen om te gaan roken.

Ruim de helft (56%) van de ondervraagde jonge rokers heeft wel eens geprobeerd om te stoppen, met als belangrijkste reden dat roken duur is. Het financieel treffen van rokers is volgens jongeren daarom de meest effectieve maatregel, maar ook het verhogen van de leeftijdsgrens van 16 naar 18 jaar –zoals het kabinet wil– werkt volgens hen. Ook denken jongeren dat het helpt om minderjarigen die roken een boete te geven.

Rookverbod op het schoolplein

De meeste ondervraagde rokers (54%) begonnen met roken voor hun 16e. Zeven op de tien middelbare scholieren (69%) geven aan dat er bij hen op het schoolplein gerookt mag worden. Jongeren vinden in meerderheid (62%) dat de overheid dit moet verbieden. Of zo'n verbod helpt of niet, daarover zijn de meningen verdeeld. De helft (48%) denkt van wel: roken op het schoolplein wordt nu vaak als stoer gezien, zeggen zij, en als je dat verbiedt stopt het meeloopgedrag. De andere helft (46%) denkt dat scholieren dan gewoon buiten het schoolplein gaan roken.

Ouders weten van niks

Een derde van de jongeren (32%) krijgt hun rijbewijs of een ander cadeau van hun ouders als ze voor een bepaalde leeftijd (meestal 18 jaar) niet roken. Of dit het gedrag van de jongeren beïnvloedt is de vraag. Van de jongeren die zo'n afspraak hadden en nooit gerookt hebben, zegt 90 procent ook van de sigaretten af te zijn gebleven als er géén cadeau tegenover had gestaan. Van de jongeren die zo'n afspraak hadden en tóch zijn gaan roken, heeft 59 procent het rookgedrag voor de ouders verzwegen. Van alle ondervraagde jonge rokers zegt 28 procent dat hun ouders niet weten dat zij wel eens een sigaretje opsteken.

Niet roken als vrienden dat ook niet doen

Jongeren roken vooral om te relaxen, daarna pas omdat ze het lekker vinden. Ook het sociale aspect speelt een belangrijke rol: ruim een derde (35%) zou niet roken als geen van hun vrienden dit zou doen.

2. Onderzoeksuitslag

De staatssecretaris van Volksgezondheid wil dat de minimumleeftijd voor het kopen van tabak van 16 naar 18 jaar gaat. Het voorstel om de leeftijdsgrens te verhogen komt van de Nederlandse tabaksfabrikanten. Zij vinden roken 'niet iets voor kinderen'.

Vind je het een goed plan of een slecht plan om de leeftijdsgrens voor het kopen van tabak te verhogen naar 18 jaar?

Goed plan	80%
Slecht plan	15%
Weet niet / geen mening	5%

Op dit moment is er geen landelijk verbod voor roken op het schoolplein. Scholen mogen zelf beslissen of er bij hen op het schoolplein gerookt mag worden.

Stelling: De overheid moet roken op het schoolplein verbieden¹.

Ja	62%
Nee	35%
Weet niet / geen mening	3%

Denk je dat scholieren minder snel gaan roken als op het schoolplein niet gerookt mag worden?

Ja	48%
Nee	46%
Weet niet / geen mening	6%

¹Gevraagd aan de huidige middelbare scholieren:

Mag er bij jou op het schoolplein gerookt worden?

Ja	69%
Nee	29%
Weet ik niet	2%

Stelling: 'Als je roken verbiedt, wordt het juist spannender.'

Eens	55%
Oneens	35%
Weet niet / geen mening	10%

¹ De vragen die inspringen zijn niet gesteld aan alle jongeren uit het onderzoek, maar aan een

De overheid heeft door de jaren heen verschillende plannen bedacht om mensen van het roken af te krijgen. We leggen je nu een aantal anti-rookmaatregelen voor.

Vind jij onderstaande anti-rookmaatregelen een goed of een slecht idee?

	Goed idee	Slecht idee	Weet niet
Jongeren een boete geven als zij roken*	50%	44%	6%
Sigaretten veel duurder maken	73%	24%	3%
Roken op het terras verbieden	54%	42%	4%
Algeheel rookverbod op straat	27%	66%	7%
Roken verbieden in films en tv-series	28%	63%	9%
Zorgverzekering duurder maken voor rokers	61%	34%	5%
Afschrikwekkende foto's op sigarettenpakjes	52%	40%	8%

* Op dit moment zijn alléén de personen die tabak verkopen aan jongeren onder de 16 jaar strafbaar. De jongeren zelf zijn niet strafbaar.

Wat denk jij dat het best werkt om roken onder jongeren tegen te gaan? Je kunt maximaal drie antwoorden geven.

1. Sigaretten veel duurder maken
2. Verbod om sigaretten te verkopen aan jongeren onder de 18 jaar
3. Jongeren een boete geven als zij roken
4. Strengere controle op tabaksverkoop
5. Zorgverzekering duurder maken voor rokers
6. Betere voorlichting op scholen
7. Roken op het schoolplein verbieden
8. Afschrikwekkende foto's op sigarettenpakjes
9. Algeheel rookverbod op straat
10. Roken op het terras verbieden
11. Roken verbieden in films en tv-series
12. Niets helpt

Sommige ouders maken een afspraak met hun kinderen: als ze op hun 16^e of 18^e nog niet roken, krijgen ze bijvoorbeeld een scooter of hun rijbewijs van hun ouders, of iets anders.

Hebben je ouders ooit zo'n afspraak met jou gemaakt?

Ja	32%
Nee	67%
Weet niet / geen mening	1%

Jongeren die zo'n afspraak met hun ouders hebben of hadden, krijgen de volgende twee vragen.

Stelling: 'Zonder deze afspraak was ik waarschijnlijk (eerder) gaan roken.'

Eens	9%
Oneens	87%
Weet niet / geen mening	4%

Stelling: 'Door deze afspraak heb ik voor mijn ouders verzwegen dat ik rook(te).'

Eens	17%
Oneens	76%
Weet niet / geen mening	7%

Hoe oud was jij toen je voor het eerst een trekje van een sigaret nam?

Als we spreken van 'sigaretten' bedoelen we in dit onderzoek ook andere soorten tabak zoals shag.

Ik heb nog nooit een trekje genomen	56%
Jonger dan 12 jaar	4%
12 jaar	4%
13 jaar	5%
14 jaar	7%
15 jaar	8%
16 jaar	7%
17 jaar	4%
18 jaar	2%
Ouder dan 18 jaar	2%
Weet ik niet meer	1%

Rook je?

We bedoelen hiermee tabak, dus blowen telt niet mee. Als je wel eens een trekje van een sigaret hebt genomen maar verder nooit hebt gerookt, kies dan 'ik heb nooit gerookt'.

Ik rook	12%
Ik heb nooit gerookt	81%
Ik heb gerookt maar ben gestopt	6%
Weet niet / geen mening	1%

Roken jouw ouders?

Kies ook 'ja' als maar één van je ouders rookt.

Nee	72%
Ja	27%
Weet niet / geen mening	1%

De volgende vragen zijn gesteld aan jongeren die roken.

Hoe vaak rook jij?

Maandelijks of minder	7%
Wekelijks	23%
Dagelijks	69%
Geen mening	1%

Wat zijn de belangrijkste redenen dat je rookt?

Je mag drie antwoorden geven.

1. Ik vind het lekker
2. Om te relaxen (bijv. als ik stress heb of zenuwachtig ben)
3. Voor de gezelligheid
4. Ik vind het fijn om iets in m'n hand te hebben
5. Omdat ik niet zonder kan
6. Mijn vrienden roken ook
7. Ik voel me zekerder als ik rook

Stelling: 'Als geen van mijn vrienden zou roken, zou ik ook niet roken.'

Eens	35%
Oneens	49%
Geen van mijn vrienden rookt	7%
Weet niet / geen mening	9%

Hoeveel geld geef jij maandelijks ongeveer uit aan sigaretten?

0-5 euro	12%
6-10 euro	9%
11-20 euro	19%
21-50 euro	25%
51-100 euro	21%
101-150 euro	11%
Meer dan 150 euro	3%
Weet niet / geen mening	1%

Stelling: 'Ik ben verslaafd aan roken.'

Eens	58%
Oneens	38%
Weet niet / geen mening	4%

Weten jouw ouders dat je rookt?

Ja	68%
Nee	28%
Weet ik niet	4%

Heb je wel eens geprobeerd te stoppen met roken?

Nee	42%
Ja, ik heb het geprobeerd maar het lukte niet	14%
Ja, ik ben een tijdje gestopt maar weer opnieuw begonnen	41%
Weet niet / geen mening	3%

Gevraagd aan jongeren die wel eens geprobeerd hebben om te stoppen met roken:

Waarom ben je gestopt of wilde je stoppen met roken?

Je kunt maximaal drie antwoorden geven.

1. Omdat het duur is
2. Omdat roken ongezond is
3. Andere reden
4. Weet niet / geen mening
5. Omdat ik roken vies vond
6. Omdat ik steeds in de kou stond
7. Omdat het rookverbod werd ingesteld